

Nekateri vidiki družinske vzgoje deklet in fantov s prestopniškim in predprestopniškim vedenjem

Marina Ajduković*

Uvod

Večina kriminologov danes meni, da določen splet osebnostnih lastnosti in izkušenj v družbi, najboljše napoveduje razvoj prestopniškega vedenja otrok in mladine (Wilson in Herrnstein, 1985; Greenwood, 1986 in drugi).

Ena izmed prvih raziskav, ki je empirično potrdila to tezo, je delo Sheldon in Eleanor Glueck (1950). Ugotovila sta, da je pri otrocih enake starosti, rase, inteligence, in živečih v enakih soseskah, prestopništvo posledica interakcije med določenimi osebnostnimi lastnostmi mladih, kot je npr. temperament, in družinskim okoljem, v katerem so starši do otroka ravnodušni ali pa ga ne marajo, pri vzgoji pa so nedosledni.

Ker je v družini ravno izkušnja tisti dejavnik, ki lahko krepí ali ublaži razvoj določenih osebnostnih lastnosti, so rezultati Glueckovih raziskav spodbudili nadaljnje raziskovanje vplivov socializacijskih procesov na razvoj prestopniškega vedenja otrok in mladine. Tako je Petterson (1982) ugotovil, da starši otrok-prestopnikov nimajo oblikovanih jasnih pravil vzgajanja in so pri kaznovanju nedosledni, hkrati pa so tudi manj čustveno navezani na otroke. Hirschi (1969) je uporabil metodo samoizpovedi in ugotovil, da so čustvene vezi med prestopniškimi otroki in njihovimi starši šibkejše kot pri neprestopniških. Starši jih ne nadzorujejo dovolj in jim ne pojasnjujejo svojih vzgojnih prijemov. Angew (1983) je opozoril, da telesne kazni še zlasti izrazito vplivajo na prestopništvo v interakciji z nestalno vzgojo, ki se kaže bodisi v nestalnih zahtevah do otrok bodisi v nedosledni strogoosti.

Razumljivo je, da so te spremenljivke zelo pomembne za najnovejše multikauzalne razlage prestopništva. Tako je Johnson (1979) pri preverjanju svoje integralne teorije delinkvence ugotovil, da so za nastanek kriminalnega vedenja med drugim pomembni tudi ljubezen in skrb staršev za otroka in otrokova naklonjenost staršem, ne pa tudi socio-ekonomski položaj družine. Greenwood (1986) je na podlagi analize več empirijskih raziskav pripravil interaktivni model napovedovanja prestopniškega vedenja, v katerem imajo pomembno mesto značilnosti vzgoje staršev kot so npr. pomanjkanje ljubezni, zanemarjanje in nedoslednost pri kaznovanju.

* Doc. dr. Marina Ajduković, Pravni fakultet Zagreb. Studijski i znanstveno-istraživački centar za socialni rad.

Največ raziskav o vplivu vzgoje na delinkventno vedenje upošteva le moško populacijo. Gibbons (1970) v svoji tipologiji delinkventnega vedenja izloča dekleta kot posebno kategorijo, za katero je značilno ravno to, da prihajajo iz družin, v katerih so odnosi moteni. Radoš (1973) je pri primerjanju skupine delinkventnih deklet z ustreznimi pari, ki ne izvršujejo kaznivih dejanj so pa enake starosti, poklic staršev in sestava družine pa je podobna, ugotovil, da starši veliko bolj kaznujejo delinkventna dekleta, da jim izkazujejo manj ljubezni in so jim manj v oporo, manj spoštujejo otrokovo osebnost in so bolj strpni do agresivnega vedenja svojih otrok. Rosenbaumova (1989) je raziskovala značilnosti družin deklet, ki so živele v zavodih zaradi prestopniškega vedenja. Ugotovila je, da je le majhno število deklet imelo stalno nadzorstvo in vzgojo (22 %), da v več kot polovici primerov oče ni sprejemal hčere in jo je zanemarjal (53 %), 96 % mater pa je bilo pasivnih in neodgovornih. Te redke raziskave jasno napeljujejo na trditev, da ima družinska vzgoja pomembno vlogo pri prestopniškem vedenju deklet.

Vendar pa so določeni kazalci, ki govore, da se dekleta in fantje različno odzivajo na postopanja staršev. Tako je Rohner (1984) ugotovil, da dekleta nasploh, bolj kot fantje, dojemajo svoje matere kot tople osebe. Šolski uspeh otrok je povezan z dojemanjem topline staršev, kar je bolj izrazito pri fantih kot pri dekletih (Starkey, 1980). Smart in Smart (1976) sta pri raziskovanju odnosa med vedenjem staršev in moralnim razvojem fantov in deklet ugotovila, da imajo fantje iz družin, ki so otrokom v oporo, višje rezultate v testu moralnih pomislekov kot tisti, ki prihajajo iz družin, kjer nimajo te opore. Pri dekletih ni opaziti take povezave. Tisto, kar pogrešamo pri teh raziskavah, je odgovor na vprašanje, ali je vpliv družinske vzgoje na prestopniško vedenje podoben ali enak pri fantih in pri dekletih.

NAMEN

Namen raziskave je razčleniti vpliv vzgoje staršev na prestopniško in predprestopniško vedenje deklet in fantov. Razčlenjevali smo naslednje: 1. ugotavljali značilnosti vzgoje staršev neprestopnikov in prestopnikov (deklet in fantov); 2. raziskovali smo vpliv spremenljivk vzgojnih prijemov v pojasnjevanju prestopniškega in neprestopniškega vedenja deklet in fantov.

METODA

Vzorec

V raziskavi so sodelovali fantje ($N = 108$) in dekleta ($N = 82$), ki so obravnavani v vzgojnih centrih Karlovac, Osijek in Zagreb zaradi vedenjskih motenj (agresivno vedenje, problemi v šoli, kazniva dejanja). Starost anketirancev je 13 do 16 let. Čeprav niso vsi izpraševanci v vzorcu storilci kaznivih dejanj, so zaradi vedenjskih motenj, po priporočilu, enako obravnavani. Poleg tega je splošno sprejeto mnenje, da so šolski neuspeh, agresivno vedenje, bežanje od doma in podobna vedenja, zelo zanesljiv napovedovalec kasnejšega prestopniškega vedenja. Zato smo jih obravnavali kot enotno skupino mladih, za katere je značilno prestopniško ali predprestopniško vedenje.

V anketiranje smo zajeli tudi ustrezni vzorec učencev obeh spolov, ki so zaključili osnovno šolo »Branko Čopić« v Zagrebu.

Postopek

Izpraševanci so ocenjevali vzgojne postopke svojih staršev, posebej matere in posebej očeta, po modificiranem Rohnerjevem vprašalniku o roditeljevem sprejemanju in zavračanju (Rohner Parental Acceptance-Rejection Questionnaire — PARQ, 1984). Vprašalnik sestavljajo štiri lestvice, ki opisujejo naslednja vedenja staršev:

1. toplino in ljubezen,
2. agresivnost,
3. zanemarjanje in brezbrizen odnos,
4. zavračanje.

Vsako lestvico tvori 8 trditev. Izpraševanci so odgovarjali po Likertovi lestvici s 4 stopnjami. Odgovore so nato preoblikovali tako, da višji skupni rezultat na posamezni lestvici pomeni boljši odnos roditelja do otroka, oziroma več ljubezni in topline ter manj agresije, zanemarjanja in zavračanja.

Prestopniško vedenje izpraševancev smo ocenjevali po uradnih podatkih pravosodnih organov in po njihovi lastni izpovedi. Vprašalnik za samoizpoved sestavlja 22 trditev, ki opisujejo najpogostejše prestopniško in odklonsko vedenje mladih. Anketiranci so odgovarjali na vprašanje, kako pogosto so se obnašali na opisani način. Vsako vedenje je bilo pred tem razporejeno po stopnji nesprejemljivega vedenja v pet kategorij. Najtežje motnje so ocenjene z najvišjo

oceno (5). Težo opisanih dejanj je med seboj neodvisno ocenjevalo pet strokovnjakov, ki se ukvarjajo z nesprejemljivim in prestopniškim vedenjem mladih — psihologi (2), socialni delavci (2) in sodnik.

REZULTATI

Prestopniško in odklonsko vedenje

1. Uradni status prestopnika

V primerjavi z 41,9 % fantov, je samo 11,1 % deklet iz eksperimentalne skupine evidentiranih zaradi storjenih kaznivih dejanj ($\chi^2 = 19,9$; $p < 0,01$). V kontrolni skupini ni niti eden izmed anketirancev evidentiran kot storilec kaznivih dejanj.

2. Samoizpoved o prestopniški in odklonski dejavnosti

Skupni rezultat na lestvici samoizpovedi pomeni kompozitno razmerje med izkazano pogostostjo izvrševanja opisanega vedenja in ocenjevanjem njihove teže. Razpon skupnih rezultatov se giblje od 0 do 179. Vrednost 179 pomeni najvišjo stopnjo vedenjskih motenj.

Skladno s pričakovanji, fantje in dekleta iz poskusne skupine znatno bolj nagibajo k prestopniškemu in odklonskemu vedenju kot izpraševanci iz kontrolne skupine (tabela 1). Hkrati

Tabela 1: Samoizpoved o prestopniškem vedenju

	SD	M
I. Poskusna skupina		
1. fantje ($N = 108$)	60,18	19,25
2. dekleta ($N = 82$)	32,76	10,48
II. Kontrolna skupina		
3. fantje ($N = 53$)	12,84	4,42
4. dekleta ($N = 52$)	2,35	0,42

t 12** t 13**
t 34** t 24**

** $p < 0,01$

pa fantje tako v poskusni kot v kontrolni skupini bolj nagibajo k prestopniškemu in odklonskemu vedenju kot dekleta. Podobno razmerje med samoizpovedmi glede spola pri redni osnovnošolski populaciji je dobil tudi Dekleva (1981).

Fantje in dekleta s predprestopniškim in prestopniškim vedenjem, čeprav vključeni v enak tip obravnavanja, se močno razlikujejo tako po uradnem statusu o delinkvenci kakor po samoizpovedani prestopniški in odklonski dejavnosti. To si lahko razlagamo vsaj na dva načina. Prvič, družba se morda bolj občutljivo in strožje odziva na vedenjske motnje deklet, zato jih, tudi če je njihova delinkventna in deviantna dejavnost manj izrazita, enako obravnava kot fante. Vendar pa je to lahko tudi posledica prakse, ki nima dovolj različnih programov za delo z mladimi z nesprejemljivim vedenjem.

Vzgojni prijemi staršev in odklonsko vedenje otrok

1. Dojemanje vzgojnih prijemov staršev pri mladih z motnjami v vedenju in pri mladih, ki nimajo teh motenj

Kot smo že v metodologiji raziskovanja opisali, so lestvice družinske interakcije oblikovane tako, da višji rezultat označuje boljši odnos staršev do otrok (več ljubezni, manj agresije, odklanjanja in ravnodušnosti). Skupni rezultati za vsako lestvico se gibljejo med 8 in 32.

Skladno z rezultati preteklih raziskav (Radoš, 1973; Hirschi, 1976 in druge) so mladi z nesprejemljivim vedenjem dojemali svoje starše kot manj tople, bolj agresivne, bolj nagibajoče k zanemarjanju in zavračanju kot njihovi vrstniki, ki ne kažejo vedenjskih motenj. To pomembno razliko je opaziti pri fantih in pri dekletih.

Tabela 2: Dojemanje družinske vzgoje pri prestopniški in neprestopniški mladini — dekletih (N = 82) in fantih (N = 108)

	Dekleta		Fantje		t-test
	M	SD	M	SD	
Mati					
1. topla	18,15	7,38	15,11	4,96	9,79 **
2. agresivna	18,65	7,12	15,20	4,68	2,52 **
3. zanemarja	18,14	7,75	13,70	4,52	9,06 **
4. zavrača	18,52	8,18	14,15	5,20	14,20 **
Oče					
1. topel	17,51	7,06	17,55	6,47	n. s.
2. agresiven	17,23	7,01	16,81	6,16	n. s.
3. zanemarja	17,87	7,45	16,28	6,69	n. s.
4. zavrača	17,00	8,03	16,33	7,17	n. s.

** p < 0,01

Za delinkventni vzorec je značilno, da fantje bolj kot dekleta dojemajo mater negativno in sicer pri vseh štirih vidikih starševskih postopanj. Hkrati tudi dojemajo mater kot hladnejšo in manj skrbno od očeta (tabela 2). Po tem lahko sklepamo, da neustrezna vzgoja staršev vpliva na nesprejemljivo vedenje otrok. Odprto pa je vprašanje, ali v enaki meri delujejo na vedenje deklet in fantov, ki se med seboj razlikujejo tako po samoizpovedani kot po uradni delinkvenci (tabela 1). Da bi odgovorili na to vprašanje, smo naredili korelacijsko in regresijsko analizo.

2. Povezava med dojemanjem vzgojnih prijemov očeta in matere ter samoizpovedjo o prestopniškem in odklonskem vedenju otrok

V korelacijsko analizo smo vključili samo anketirance, ki so obravnavani pri socialnem varstvu zaradi nesprejemljivega in/ali prestopniškega vedenja. Poglavitni razlog za to je, da anketiranci iz kontrolne skupine, zlasti dekleta, skorajda ne kažejo vedenjskih motenj.

Pri mladih ljudeh obeh spolov je povezava med samoizpovedjo o prestopniškem in odklonskem vedenju in vidikom starševskega vedenja majhna — pri fantih od 0,07 do 0,25, pri dekletih pa od 0,11 do 0,25 (tabeli 3 in 4). Posamezni vidiki vedenja do otroka so pri očetih in pri materi stalni. Pri fantih povezanost posameznih vidikov vedenja med materjo in očetom ne presega 0,30, giblje pa se med 0,01 in 0,30. Očetje in matere deklet uporabljajo stalnejše vzgojne prijeme. Notranje razmerje med njihovim vedenjem se giblje od 0,13 do 0,52. Te ugotovitve vsebujejo tudi metodološko sporočilo. V večini raziskav namreč opredeljujejo vzgojne prijeme staršev ob domnevi, da oba roditelja podobno postopata. Naši izidi pa kažejo, da ni vedno tako in da bi bilo utemeljeno posebej proučevati vedenje očeta in posebej vedenje matere.

Z regresijsko analizo smo skušali ugotoviti, ali nekateri starševski prijemi veliko prispevajo k samoizpovedanemu prestopniškemu in odklonskem vedenju otrok. Kriterijska spremenljivka je bil sumarni rezultat samoizpovedi, predikatorska pa sumarni rezultat za vse štiri vidike vedenja staršev, posebej za mater in posebej za očeta.

Analiza je pokazala, da načini vedenja staršev, kot so opredeljeni v tej raziskavi, bolj pojasnjujejo motnje v vedenju deklet kot fantov (tabela 5). Multipli koeficient korelacije pri dečkih je 0,253 z eno samo predikativno spremen-

Tabela 3: Soodnosna matrica samoizpovedi o prestopniškem in odklonskem vedenju in različnih vidikih vzgojnih prijemov matere (M) in očeta (O). Rezultati za fante

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. Samoizpoved	1,00								
2. M topla	0,07	1,00							
3. M agresivna	0,22	0,58	1,00						
4. M zanemarja	0,18	0,71	0,67	1,00					
5. M zavrača	0,22	0,79	0,71	0,85	1,00				
6. O topel	0,25	0,15	0,16	0,16	0,29	1,00			
7. O agresiven	0,13	0,01	0,30	0,15	0,17	0,68	1,00		
8. O zanemarja	0,24	0,10	0,23	0,28	0,38	0,79	0,79	1,00	
9. O zavrača	0,18	0,06	0,25	0,22	0,31	0,82	0,86	0,90	1,00

Tabela 4: Soodnosna matrica samoizpovedi o prestopniškem in odklonskem vedenju in različnih vzgojnih postopkih matere (M) in očeta (O). Rezultati za dekleta

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
1. Samoizpoved	1,00								
2. M topla	0,12	1,00							
3. M agresivna	0,19	0,83	1,00						
4. M zanemarja	0,25	0,85	0,87	1,00					
5. M zavrača	0,11	0,90	0,90	0,88	1,00				
6. O topel	0,23	0,43	0,41	0,35	0,39	1,00			
7. O agresiven	0,13	0,35	0,52	0,32	0,41	0,82			
8. O zanemarja	0,20	0,46	0,49	0,47	0,51	0,86		1,00	
9. O zavrača	0,18	0,28	0,42	0,24	0,35	0,87		0,87	1,00

Tabela 5: Rezultati regresijske analize. Kriterijska spremenljivka — samoizpoved o prestopniškem in odklonskem vedenju

Mati	Dekleta	Fantje
Mati		
1. topla		
2. agresivna		
3. zanemarja	— 0,742	
4. zavrača	— 0,627	
Oče		
1. agresiven		
2. zanemarja		
3. zavrača		
Količnik multiple soodnosnosti	0,391	0,253

* V tabeli so navedeni samo statistično značilni beta-količniki, ob tveganju značilnosti, ki je manjše od 0,05.

ljivko za samoizpovedano prestopniško vedenje — očetova toplina ($\beta = 0,25$). Torej je višja stopnja očetove topline do fanta povezana z višjo stopnjo vedenjske motnje. Na prvi pogled ta ugotovitev izredno preseneča. Vendar pa je vsebina posameznih vprašanj na tej lestvici morda boljši pokazatelj permisivnosti kot ljubezni in topline (npr. dovoljuje mi, da se obnašam kakor se hočem, čeprav ga to moti). Številne raziskave so tudi pokazale, da so permisivnost, opredeljena kot nedosledni vzgojni prijemi, pretirana popustljivost in nedosledno nadzorovanje vedenja, najboljši napovedovalci odklonskega vedenja, še posebno če so povezani s hladnostjo staršev (Wilson in Herrnstein, 1985), matere pa ti fantje označujejo kot izredno hladne.

Koeficient multiple korelacije za dekleta je 0,391, njihove vedenjske motnje pa so povezane z materinim zanemarjanjem ($\beta = -0,74$) in zavračanjem ($\beta = -0,62$) (tabela 5). Čeprav dekleta doživljajo matere, v primerjavi s fanti,

kot veliko bolj tople, pa določeni materini postopki veliko bolj vplivajo na njihovo odklonsko vedenje. To bi lahko navezali na proces poistenja spolnih vlog. Po eni strani se od teh deklet pričakuje, da bodo razvile tipično žensko spolno vlogo, za katero je značilna toplina, skrbnost, požrtvovalnost. Po drugi strani pa ta dekleta živijo z materami, ki jih dojemajo kot bolj hladne, brezbrizne in neskrbne kot njihove vrstnice, ki ne kažejo vedenjskih motenj (tabela 2). Morda je ena izmed rešitev tega neuglaščenega položaja ravno socialno neprilagojeno vedenje. Temu skladne so tudi ugotovitve Rosenbaumove (1989) in deloma Gibbonsovo pojasnjevanje prestopništva pri dekletih (1970).

SKLEP

Čeprav dekleta z vedenjskimi motnjami dojemajo matere kot toplejše in boljše v primerjavi s fanti, je vedenje mater tesneje povezano z njihovim prestopniškim in odklonskim vedenjem. To je mogoče pojasniti s procesom poistovetenja spolnih vlog, pri katerem so deklice posebno občutljive prav na materino vedenje. Temu v prid govori tudi podatek, da dojemajo svoje matere, v primerjavi z njihovimi vrstnicami, ki ne kažejo večjih vedenjskih motenj, kot manj tople, bolj agresivne, brezbrizne in nagnjene k zanemarjanju otroka.

Dekleta in fantje, ki jih obravnava socialno skrbstvo zaradi vedenjskih motenj, dojemajo svoje starše, v primerjavi s svojimi neprestopniškimi vrstniki, kot bolj hladne, bolj agresivne in brezbrizne, ki nagibajo k zanemarjanju otrok. Torej, neprimerna vzgoja staršev vpliva na nesprejemljivo obnašanje otrok. Vendar pa spremenljivke roditeljskih vzgojnih prijemov niso močno povezane s samoizpovedanim prestopniškim in odklonskim vedenjem anketirancev. Za razliko od velikega števila raziskav, ki so jih opravili v ZDA in Evropi in so pokazale, da je stil vzgoje eden izmed najboljših napovedovalcev prestopniškega vedenja, pa naši podatki kažejo na težnjo k povprečni povezanosti. Podoben rezultat, ki kaže na majhen prispevek odnosa med starši in otroki na samoizpovedano prestopniško dejavnost fantov, je dobila tudi Labaševa (1987) pri ocenjevanju integralnega modela prestopništva Richarda Johnsona v naših razmerah.

Glede na to, da so številne oblike družinskega življenja kulturno in socialno drugače zadovoljevane, verjetno razsežnosti starševskega vedenja, ki jih upošteva Rohner v svojem vprašalniku, ne ustrezajo najbolj našim razmeram. Rohner (1984) sicer trdi, na podlagi kros-kulturalnih raziskav, da je sprejemanje ali odklanjanje staršev, kakor ga on opredeljuje, povsod v svetu povezano s podobnimi socializacijskimi učinki. To je bil tudi temeljni razlog, da je bil ta vprašalnik izbran za raziskovanje.

Sedanja kriminološka raziskovanja opozarjajo tudi na velik pomen doslednosti pri vzgoji in nadzorovanju vedenja otrok za razvoj njihovega prestopniškega vedenja. Ta vidik v uporabljenem vprašalniku ni dovolj poudarjen. Menimo, da dobljeni rezultati, v primerjavi s podobnimi raziskavami v svetu, opozarjajo na potrebo po ustvarjanju inštrumenta za raziskovanje družinske vzgoje, ki bi bil prirejen našim razmeram, temeljil pa bi na obstoječih empiričnih spoznanjih in bi zajemal najnovejše razlage mladostniškega prestopništva. Potrebo po oblikovanju novega inštrumenta družinske interakcije, ki bi bil specifičen za naše okolje, potrjuje tudi utemeljeno mnenje Lacković-Grgin (1982), ki pravi, da je vedenje staršev večdimenzionalna spremenljivka, ki pomeni skupne individualne lastnosti staršev in otrok, pa tudi odnos širšega socialnega okolja do družine in vlog staršev in otrok v njej.

Ta raziskava sodi k redkim študijam pri nas, v katerih smo zvedeli nekaj o vzgojnih prijemih staršev od otrok samih. V razmeroma velikem številu raziskav soodnosnosti vzrokov za prestopniško vedenje mladih, smo dobili podatke o interakciji v družini praviloma na podlagi sekundarnih podatkov pravosodnih služb ali služb za socialno varstvo. Te podatke smo razvrstili v nekaj kategorij, kot npr.: starši ga imajo radi, so ravnodušni, ga ne marajo. Šele z upoštevanjem tudi t.i. objektivnih podatkov, ki jih dobimo s spoznavanjem družine, z dojetjem staršev in otrok, lahko bolj spoznamo njihove odnose in pomen načina vzgoje na prestopniško vedenje otrok. Predstavljena raziskava daje tudi določena metodološka navodila za nadaljnje delo, kot je npr. potreba po zbiranju podatkov posebej za mater in posebej za očeta, operacionalizacija načina vzgajanja kot večrazsežnostne spremenljivke in podobno.

Prevedla Marija Milenković

LITERATURA

1. Agnew, R.: Physical Punishment and Delinquency. *Youth and Society*, 15 (1983), s. 225—236.
2. Dekleva, B.: **Pravilom nasprotujoče vedenje, ožigosanje odklonskosti in institucionalno okolje.** Magistrska naloga. Ljubljana, Inštitut za kriminologijo 1981.
3. Johnson, R. E.: **Juvenile Delinquency and Its Origins.** An Integrated theoretical approach. Cambridge, University Press 1979.
4. Gibbons, D. C.: **Delinquent Behavior.** Englewood Cliffs, Prentice Hall 1970.
5. Glueck, S., Glueck, E. T.: **Unraveling Juvenile Delinquency.** Cambridge, Mass., Harvard University 1950.
6. Greenwood, P. W.: **Intervention Strategies for Chronic Juvenile Offenders.** New York, Greenwood Press 1986.
7. Hirschi, T.: **Causes of Delinquency.** Berkeley, University of California 1969.
8. Labaš, G.: **Primjerenost integralnih pristupa etiologiji maloljetničke delinkvencije.** Specijalistički rad. Zagreb, Filozofski fakultet 1987.
9. Lacković-Gragin, K.: Problemi istraživanja utjecaja otvorenih oblika roditeljskog ponašanja na socijalizaciju djece. **Primjenjena psihologija** 3 (1982) 1—4, s. 41—49.
10. Patterson, G. R.: **Coercive Family Process.** Eugene, Ore., Castalia 1982.

Some aspects of parental rearing of girls and boys with delinquent and pre-delinquent behavior

Marina Ajduković, Ph. D., Assistant Professor, School of Law, Study and Research Center, Zagreb

In comparison with their non-delinquent peers, girls and boys who have been handled by social welfare agencies for their behaviour disturbances, perceive their parents as rather cold, aggressive, indifferent persons who are inclined to child neglect. This inadequate parental child-rearing is connected with unacceptable child behaviour.

If compared with boys, girls with behaviour disturbances perceive their mothers as considerably warmer and better. The mothers' behaviour, however is closely connected with girls' delinquent and

deviant behaviour. This can be explained by the identification of sexual roles, in which girls are extremely sensitive to the question of their mothers' behaviour.

Research has also particular methodological implications since it concludes that it would be necessary to create a questionnaire about parents' child-rearing styles which would be adjusted to our circumstances, and to collect data on parents' rearing practices separately for the father and the mother.